ČEŠKA REPUBLIKA

zšarménská

Funded by the European Union

NAVDIH ZA ZELENO EVROPO 2
Erasmus +

Šolsko leto: 2023/2024

Prohlášení o vyloučení odpovědnosti :*„Financováno Evropskou unií.*
Vyjádřené názory a stanoviska představují názory a stanoviska autorů a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Domu zahraniční spolupráce. Evropská unie ani poskytovatel grantu za ně neneseou odpovědnost.“

LEGA ČEŠKE

- Leži v Srednji Evropi.
- Meji na Nemčijo na zahodu in severovzhodu, Avstrijo na jugu, Slovaško na vzhodu in Poljsko na severovzhodu.
- Meri 78.871 km 2.
- Dežele, ki sestavljajo Češko, so Moravska, Češka in deli Šlezije.
- Moravska je jugovzhodni del države, je pretežno ravninska, obdana s sredogorjem

PODNEBJE

- **Podnebje je celinsko.**
- **S hladnimi zimami in velikimi toplotnimi skoki.**
- **Spreminja se z nadmorsko višino.**
- **Za poletje so značilni dež in nevihte.**

Državni simboli

- Češka ima svojo zastavo, grb in himno.
- Zastava je bele, modre in rdeče barve.
- Modra predstavlja nebo brez oblakov, bela predstavlja miroljubne ljudi in čistočo, rdeča predstavlja spomin na kri rojakov, ki so borili za neodvisnost države.
- Trikotnik je uveden za označevanje enakosti pravic in svoboščin.
- Grb je sestavljen iz dveh orlov in dveh levov.
- Njihova himna se imenuje: Kde domov muj.

Državni podatki

- Ime za moškega je Čeh, za žensko pa Čehinja.
- Je parlamentarna republika in je članica EU.
- Denarna enota je krona.
- Uradni jezik je češčina.
- Na Češkem zaradi manjšin govorijo še nemško, slovaško in poljsko.
- Glavno mesto je Praga z 1,3 milijona prebivalci.
- Tukaj pa je še nekaj drugih večjih mest kot so Brno, Kladno, Plzeň, Most, Olomouc ...
- Na češkem živi 10,7 milijona prebivalcev. V večini so to Čehi, nekaj pa je tudi Slovakov, Nemcev, Poljakov, Avstrijcev, Američanov, Bolgarov, Rusov in Ukrajincev.
- Prevladujoča vera je rimokatoliška, nekaj je protestantov, husitov in ateistov.

ZGODOVINA

- Češka je nastala v poznem 9. stoletju v okviru Velike Moravske.
- Leta 907 se po njenem padcu središče moči prenese na Češko pod Přemyslidi.
- Leta 1004 je bila priznana kot del Svetega rimskega cesarstva.
- Nato pa je po 200 letih postala Češko kraljestvo.
- Češki kralj Otokar II je živel od leta 1253-1278, torej v srednjem veku.
- V tem času je svoje ozemlje razširil od Baltskega morja do Jadranskega.
- V 14. stoletju je dosegla največji ozemeljski obseg.
- S kovinami, ki so jih pridobili, so izdelali Češki denar oziroma češko krono.
- Češki kralji so bili v tistem času volilni knezi Svetega rimskega cesarja.
- Praga je bila najbolj gospodarsko in kulturno razvita v srednjem veku, zato je bila glavno mesto.
- Takratni kralj države je bil Karel Veliki.

ZGODOVINA

- Čehi so se družili okoli reformatorja Jana Husa, ki je živel od leta 1370 do leta 1415. Njegov sežig je povzročil husitske vojne med leti 1419-1434. Zaradi tega je bilo nekaj časa brezvladje, zato so se na prestolu menjavale različne rodbine.
- Po bitki pri Mohaču leta 1526 je Češka krona bila postopoma priključena Habsburški monarhiji, skupaj z Avstrijo in kraljevino Madžarsko.
- Protestantski češki upor proti katoliškim Habsburžanom je trajal od leta 1618 do leta 1620. Upor je povzročil tridesetletno vojno, vojna pa je le utrdila vladarja.
- Po razpadu Svetega rimskega cesarstva je Češka postala del Avstrijskega cesarstva, zato se je zaradi romantičnega nacionalizma jezik prerodil.
- V 19. stoletju je Češka postala industrijsko močna, zato je po 1. svetovni vojni nastala država Češkoslovaška.
- Leta 1938 je nacistična Nemčija zasedla večino države.
-

ZGODOVINA

- Leta 1945 so jo osamosvojile sovjetske in ameriške sile.
- Leta 1946 je komunistična partija zmagala na volitvah in čez dve leti je Češka postala enostrankarska komunistična država.
- Reformistično gibanje: praška pomlad se je končala z vdorom Sovjetske zveze leta 1968.
- Država je ostala okupirana do leta 1989, ko se je zgodila žametna revolucija in je komunistični režim propadel.
- 1. januarja leta 1993 se je država mirno razdelila na dve neodvisni državi Češko in Slovaško in se leta 2004 pridružila EU.
-

NARAVNA DEDIŠČINA

- Najvišji vrh je Snežka, visok kar 1603m. Spada v gorovje Krkonoše - najdaljše gorovje.
- Na območju Češkega gozdu izvira reka Vltava; V dolžino meri 430 km, zato je najdaljša reka na Češkem.
- Daljše reke so še Otava, Orlica, Izera, Malša, Morava, Odra in Laba.
- Največje jezero je Črno jezero, ki leži v Šumav.
- Češko pokriva samo 35 % gozdov, vendar ima veliko naravnih znamenitosti.
- Znan je narodni park Češka Švica (Bohemian Schweiz). Nima povezave s Švico; ime je rezultat romantičnih dojemanj slikovite krajine 19. stoletja in njene podobnosti s švicarsko pokrajino. Ime Bohemian prav tako ni povezano z znano pesmijo (skupine Queen), temveč je Bohemian zgodovinsko ime za Češko. Park je znan po peščenih klifih, globokemu kanjonu ter gozdu.

NARAVNA DEDIŠČINA

- Zdraviliško mesto Mariánské Lázně je mesto z naravnimi vrelci, ki naj bi imeli zdravilne lastnosti. Privablja turiste iz vsega sveta, saj si lahko na enem mestu privoščite sprostitev in hkrati obisk kulturnih muzejev in starega mestnega jedra.
- Karlovy Vary je prav tako kot Mariánské Lázně zdraviliško mesto. Razlika med njima je samo to, da obiskovalci pijejo vodo iz različnih izvirov ter verjamejo, da jim bo izboljšala zdravstveno stanje.
- Grad Lednice, ki se nahaja na Češkem, je zgodovinski in arhitekturni biser. Obsega park z jezeri, gozdovi in drugimi naravnimi znamenitostmi.
- Moravski kras leži severno od prestolnice Brno ter je znan po kraških pojavih, prav takšnih kakršne imamo v Sloveniji.
- Peščenjakovo gorovje Elbe je znano po skalah iz peščenjaka, ki so se skozi čas erodirale v različne oblike in strukture.
- Most Bastei je znameniti spomenik v Alpskih gorovjih. Rasteza se čez skalno formacijo in ponuja panoramski pogled na okolico, vključno z reko Elbo. Elbsko peščenjakovo gorovje je znano po naravni lepoti, z gozdovi in rekami.
- Prokopska dolina; gre za slikovito in gozdnato dolino ob potoku Prokopský potok. Območje je znano po svoji naravni lepoti, s pešpotmi in stezami za zunanje dejavnosti.
- Češka ima tudi veliko jezer ter drugih naravnih znamenitosti.

Kulturna dediščina

- Češka je znana po arhitekturi. Praga ima dobro ohranjeno zgodovinsko arhitekturo.
- Praški grad je eden največjih gradov, ki zajema različne arhitekturne sloge, vključno z gotsko katedralo sv. Víta.
- Karlov most; zgodovinski most, ki povezuje Praški grad in staro mestno jedro. Okrašen je s kipci in ustvarja slikovit sprehod ob reki Vltavi.
- Tradicionalna češka kuhinja vključuje obilne jedi, kot so golaž, svíčková (marinirana govedina) in trdelník (sladki pekovski izdelek). Češko pivo je svetovno znano, s trdno pivovarsko kulturo. Češka ima zelo visoko porabo piva na prebivalca.
- Češki film ima dolgo zgodovino. Režiserji, kot je Miloš Forman, pa so dosegli mednarodni uspeh. Mednarodni filmski festival v Karlovih Varih je eden najstarejših filmskih festivalov na svetu.
- Češka ima tradicijo lutkarstva. Marionetna gledališča so zabava tako za otroke kot odrasle. Država je znana po spretnih izdelovalcih lutk in izvajalcih.
- Češka ima tradicijo zdraviliške kulture, s priznanimi mesti, kot sta Karlovy Vary in Mariánské Lázně. Ta mesta ponujajo wellness terapije in so znana po svoji elegantni arhitekturi.

GOSPODARSTVO

•Gospodarstvo je razvito, izvozno usmerjeno, socialno tržno gospodarstvo. Temelji na storitvah, predelovalnih dejavnostih ter inovacijah, kar ohranja socialno državo, z visokimi dohodki in evropski socialni model.
Ima najmanjši upad kmetijske in industrijske proizvodnje v Evropi. Zanj sta značilni privatizacija državnih podjetij in uspešna tranzicija, kar pa privablja mnogo tujih vlagateljev.

KMETIJSTVO

• Pridelujejo pšenico, ječmen, sladkorno peso, hmelj, jabolka, slive, hruške, jagode, grozdje, vino, oljke, olje, por, koren lotusa, bambusove vršičke, artičoke, špargljе, brstični ohrovt, brokoli, grah, cvetačo, čili, paradižnik, korenje, fižol ter še veliko drugih pridelkov. Ukvarjajo se z govedorejo, prašičerejo in perutninarstvom z namenom pridobitve mesa, jajc in mleka.
Ribištvo je zelo dobro razvito.
•Posebne rastline so češki šaš, dresnik, zelišča, zdravilne rastline in njihova oljka. Z nadmorsko višino se spreminja tudi njihovo rastje.

PROMET

• Imajo zgrajeno železnico; pomemben je tudi letalski in cestni

Znane osebnosti

- Eduard Petiška je bil češki pisatelj, pesnik, prevajalec, novinar, jezikoslovec – Stare grške bajke.
- Václav Havel je bil češki politik, pisatelj in dramatik.
- Alfons Mucha je bil češki slikar in grafik.
- Antonin Dvorak je bil češki skladatelj.
- Ester Ledecka je češka športnica.
- Ewa Farna je češka igralka, pevka in manekenka.
- Predsednik države je Petr Pavel.

ZANIMIVOSTI

- Romantika in ljubezen.
- Več kot 900 naravnih izvirov mineralne vode – svetovni rekord.
- Astronomska ura na pročelju starega praškega magistrata je ena največjih znamenitosti češkega glavnega mesta.
- Obkrožajo jo stare, izjemno slikovite romanske in gotske zgradbe.
- Najbolj obiskana cerkev, ki se nahaja na Češkem se imenuje cerkev Srca Jezusovega.

VIRI

Razni časopisni članki, knjige

https://www.britannica.com/

https://en.wikipedia.org/wiki/Czech_Republic

https://www.pinterest.com/

https://www.google.com/search?

https://sl.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ce%C5%A1ka_(zgodovinska_de%C5%BEela)

https://slo-tours.si/destinacije/ceska/

http://www.moto-pajer.com/potovanja/CESKA/CESKA%20plan%20poti.html

https://sl.rejsrejsrejs.dk/rejsemaal/europa-rejseartikler/tjekkiet/tjekkiet-her-er-sevaerdighed

https://www.prague.fm/sl/233142/znani-ceski-pevci-in-

HVALA ZA VAŠO
POZORNOST!